

ልዑል እግዚአብሔር፡

የዛሬ ኹለት ሺህ ሰባት ዓመት፡

በታኅሣሥ አንድ ቀን፡

ባለሟሉን መልአክ፡ ቅዱስ ገብርኤልን፡

ወደቅድስቲቱ ኢትዮጵያዊት ድንግል ማርያም ልኮ፡

“ወናሁ ትፀንሲ! ወትወልዲ ወልደ!

ወትሰምይዮ ስሞ ኢየሱስ!”

ማለትም፡

“እነሆ ትፀንሻለሽ! ወንድ ልጅንም ትወልጃለሽ!

ስሙንም፡ 'ኢየሱስ' ትይዋለሽ!”

ሲል በተናገረው አምላካዊ ቃሉ፡

“ታላቁን፡ መለኮታዊና ዘለዓለማዊ

ምሥራቾ!”

ለፍጥረተ ዓለሙ ላሰማባት፡

ለዚች፡ ለጀሺጂ (ጳጾጂ)ተኛዋ

የጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ በዓለ ትስብእት፡

(የፅንሰቱና የብሥራተ ገብርኤል በዓል)

እና

ታኅሣሥ ፯ ቀን ለሚውለው፡

ለቅድስት ድንግል ማርያም የፅንሰቷ በዓል፡

በያለንበት፡ እንኳን በደኅና አደረሰን!

ስለ“ምሥራቅ!” ልዩ መግለጫና ማሳሰቢያ!

እስከጀሽህኛው የምሥራቅ ዘመን ድረስ በነበረው፣ በጀኛው “ሽህ ዓመት” ውስጥ፣ በጥልቁ፣ ተዘግቶበት ከቆየበት፣ የመለኮት እሥራት፣ ለጥቂት ጊዜ የተፈታው ዲያብሎስ፣ እነሆ፣ አኹን፣ በነጻነት እየሠራ እንደሚገኝ፣ በይፋ ይታወቃል።

ከዚህ የተነሣ፣ ይህ “ምሥራቅ!” ዛሬ፣ ከኹለት ሽህ የምሥራቅ ዓመታት በኋላ፣ በዚህ፣ በጀሽህኛው ሰባተኛ ዓመት ላይ፣ እንደገና፣ እንደአዲስ፣ ሊቀርብና ሊገለጽ፣ ሊነገርና ሊደመጥ፣ ሊጻፍና ሊነበብ፣ እጅግ አስፈላጊ ኾኗል።

አዎን! ይኸው “ምሥራቅ!” በአካሉና በባሕርዩ፣ በግብሩና በፍሬያማነቱ፣ የማይለወጥ፣ ያው አንዱ፣ ራሱ፣ የጥንቱና የመሠረቱ ቢኾንም፣ ዛሬ፣ የሚቀርብበትና የሚገለጽበት መልክና ይዘት፣ በቀደመው ዓይነት ሊኾን አይችልም። እንደዚያ ሊኾን የማይችልበት ምክንያት፣ ያ፣ የቀደመው “ምሥራቅ!”፣ የተነገረውና የተደመጠው፣ ኋላም፣ የተጻፈውና የተነበበው፣ የክፋቱ ኃይል፣ በእሥራት ተግዞ በነበረበት ዘመን ሲኾን፣ ይኸኛው፣ የዛሬው “ምሥራቅ!” ግን፣ የሚነገረውና የሚደመጠው፣ ከዚያም፣ የሚጻፈውና የሚነበበው፣ ይኸው፣ የክፋቱ አበጋዝ፣ እንደመለኮታዊው ቃል፣ ከእሥራቱ በተፈታበት ጊዜ በመኾኑ ነው።

ስለዚህ፣ የዛሬው “ምሥራቅ!” አቀራረብና አገላለጽ፣ በአኹኑ ጊዜ፣ ሰፍኖ ከሚታየው፣ ከኢትዮጵያና ከልጆቿ፣ ከኢትዮጵያውያንና ከኢትዮጵያውያት፣ ከመላው ሰብአዊ ኅብረተሰብና ከፍጥረተ ዓለሙ ኹኔታና ይዘታ አንጻር፣ ያለውን ትክክለኛ አግባብነት በማሳየት ይኾናል።

እንግዲህ፣ ይህንኑ፣ የዛሬውን “ምሥራቅ!”፣ ከዚህ አስቀድመን፣ በገዛ ሰሌዳችን ዋና ገጽ ላይ፣ በመጽሐፍም አትመን ባወጣነው ልዩ መልእክት፣ ገላልጸንና አብራርተን አቅርቦንዋልና፣ አኹንም፣ በዚያው፣ በቅዱሱ ኪዳን የኢትዮጵያዊነት ሃይማኖታችን መንፈስ ኾናችሁ፣ በአትኩሮትና በማስተዋል እንድትመለከቱት ጋብዘናችኋል።

"በዓለ ትሰብእት" እና "ብሥራተ ገብርኤል" በሚሉ ስያሜዎች፤
ታኅሣሥ ፩ ቀን የሚውለው፤
የጌታችን፡ የኢየሱስ ክርስቶስ፡ የጽንሰቱ በዓል
ታኅሣሥ ፯ ቀን ከሚውለው፤
ቅድስት ድንግል ማርያም ከተፀነሰችበት ቀን መታሰቢያ ጋር፤
በታላቅ ሓሄትና በፋሲካ ዝግጅት፤ በእኩለ ሌሊት በሚፈጸም ቅዳሴ፤
የሚከበርበት ሥርዓተ ጸሎት።

ምንባብ፡-

ገላ. ምዕ. ፬፥ ቁ. ፩-፯፤
፩ኛ ዮሐ. ምዕ. ፬፥ ቁ. ፯-፲፭፤
ሓዋ. ምዕ. ፲፫፥ ቁ. ፲፮-፳፫።

ምስባ ክ፡-

መዝ. ፻፴፩፥ ቁ. ፲፫-፲፬፤

እስመ ኃረያ እግዚአብሔር ለጽዮን፤
ወአብደራ፡ ከመ ትኩኖ ማገደር፤
ዛቲ ይእቲ፡ ምዕራፍዩ ለዓለም።

እግዚአብሔር ጽዮንን መርጧታልና፤
ማደሪያውም፡ ትኸነው ዘንድ ወዲታልና፤
“ይህች፡ ለዘለዓለም ማረፊያዬ ናት!” አለ።

ወንጌል፡-

ሉቃ. ምዕ. ፩፥ ቁ. ፳፮-፴፰።

ፍሬ ቅዳሴ

ቅዳሴ ማርያም።

+ + +

-፫-

የበዓለ-ትስብእት አጭር ዝማሬ

አማን፡ በአማን፡ አማን፡ በአማን! (፪ ጊዜያት)

መንክር፡ ስብሐተ ትስብእቱ! (፪ ጊዜያት)

ትርጉም

ዕፁብ ነው! ድንቅ ነው! እውነት በእውነት! (፪ ጊዜያት)

የቃል ሥጋ መኾን፤ በድንግል ሰውነት፡ (፪ ጊዜያት)

የምሥራች ሰላምታ

በዚህ በዓልና ከዚህ ቀን ጀምሮ፡ እስከ በዓለ አስተርእዮቱ ድረስ፡

ካህናትና ምእመናን፥

እርስ በርሳቸው፡ የሚለዋወጡት የምሥራች ቃል፡-

“ተፈጸመ ትስብእት፡ በማርያም ድንግል!”

“በብሥራተ ገብርኤል፡ ዜናዌ ቃል!”

ማለትም፡

“የመለኮት ሰው መኾን፡ ተፈጸመ በማርያም ድንግል!” “

በአብሣሪው ገብርኤል፡ የምሥራች ቃል!”

እንዲሁም

"ዮም ፍሥሐ ኮነ!"

በእንተ ትስብእቱ፡ ለኢየሱስ ክርስቶስ!"

ማለትም፡

"ዛሬ፡ ታላቅ ደስታ ኾነ!

ኢየሱስ ክርስቶስ፡ በሰውነት ተፀንሷልና!"

መግቢያ

ታኅሣሥ ፩ ቀን ከሚውለው፡ ከ“በዓለ ትስብእት” ተነሥቶ፡ ታኅሣሥ ፯ ቀን በሚውለው፡ በእመቤታችን ቅድስት ድንግል ማርያም የዕንስት በዓል በኩል አልፎ፡ እስከበዓለ ጥምቀት ድረስ ባሉት ወርና ሳምንታት ውስጥ የሚከበሩት በዓላት፡ በዚህ ውስጥ ተካትተዋል። ይህም፡ ጎዳር ፲፮ ተጀምሮ፡ ጎዳር ፴ ቀን የሚያልቀው፡ “ጾመ ነቢያት”፡ ታኅሣሥ ፩ ቀን በሚውለው፡ በታላቁ፡ የፈጣሪያችንና የአምላካችን፣ የካህን ሊቀ ካህናታችንና የንጉሥ ንጉሠ ነገሥታችን፣ የኢየሱስ ክርስቶስ “ዕለተ ትስብእት” በዓል፡ በሐሜት ስሜትና በፋሲካ ደረጃ ከተከበረ በኋላ፡ ወዲያው፡ ታኅሣሥ ፪ ቀን፡ የ“ጾመ ማርያም” መዋዕል ይቀጥልና፡ “ከተራ” በሚባለው፡ ጥር ፲ ቀን በሚውለው፡ የጥምቀት ዋዜማ የሚያበቃው ነው።

"ጾመ ማርያም"፡ ቅድስት ድንግል ማርያም፡ እግዚአብሔር ወልድን ፀንሳ ሣለች በነበረችበት፡ በፍጹምነት የብቅዓት ማዕርግ፡ በመንፈስ የሚጸም ሲኾን፡ በነፍስና በሥጋ፡ ሊጸምበትም፣ ላይጸምበትም የሚቻል ነው።

ዕለተ ትስብእት።

“ትስብእት”፡ “ቃል ሥጋ ኾነ!” ወይም፡ “ቃል’ የተባለው፡ እግዚአብሔር ወልድ፡ ሰው ኾነ!” ማለት ነው። ትስብእት፡ እግዚአብሔር፡ ሰው የመኾኑ ትንቢት የተፈጸመበት፣ ምሥጢሩም የተገለጸበት የመለኮት፡ ዕውቀት ድንቅ ሥራ ነው። ባጭሩ፡ የ“ምሥጢረ ሥጋዎ” ሌላው ስሙና ገጽታው ነው!” ሊባል ይቻላል። የ“ትስብእት” ትርጉም፡ እንዲህ በሚል፡ በአንድ ዐረፍተ ነገር ይጠቃለላል፡- ኢትዮጵያዊቷ፡ ቅድስት ድንግል ማርያም፡ ያለሰብአዊ ወንድ ዘር፡ በድንግልናዋ፡ ከእግዚአብሔር አብ፡ በሰውነት የወለደችው እግዚአብሔር ወልድ፣ እርሱም፡ ኢየሱስ ክርስቶስ፣ በምሥጢረ ተዋሕዶ፡ “ከኹለት አካላት፡” ማለትም፡ “ከመለኮትና ከሰውነት አካላት፡ አንድ አካል፣ ከኹለት ባሕርያት፡” ማለትም፡ “ከመለኮትና ከሰውነት ባሕርያት፡ አንድ ባሕርይ ኾነ!” ማለት ነው።

በእውነተኛውና በትክክለኛው የቅዱሱ ኪዳን ኢትዮጵያውያን ሥርዓት፡ ታኅሣሥ ፩ ቀን የሚውለው “ዕለተ ትስብእት”፡ ቅድስት ድንግል ማርያም፡ በሊቀ መላእክት ቅዱስ ገብርኤል የምሥራች ቃል፡ ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስን የፀነሰችበት ዕለት ናት። በዚች ዕለት፡ እግዚአብሔር፡ በመልኩ ለፈጠረው የሰው ዘር ያዘጋጀው፡ ይህ ታላቅ ቸርነቱ ይፈጸምበት ዘንድ ወድዶ፣ በነፍሷም፣ በሥጋዋም፡ ራስዋን፡ ለዚህ ፍጹም የንጽሕና ክብር አብቅታ ስለተገኘች፡ በመረጣት ቅድስት ድንግል ዘንድ፡ የኾነውንና የተደረገውን ድንቅ ነገር፡ ዝክረ ነገሩ፡ ሲወርድ ሲዋረድ በደረሰን፡ እንዲህ በሚለው የትውፊት ቃል እንጀምርላችኋለን፡-

“ናሁ፡ ድንግል ትፀንሲ! ወትወልድ ወልደ!” ማለትም፡ “እነሆ፥ ድንግል ትፀንሳለች! ወንድ ልጅንም ትወልዳለች!” ተብሎ፡ በነቢያት የተነገረው ትንቢት የሚፈጸምበት ጊዜ ሲደርስ፥ ማለትም፡ የ፪ሺ፭፻ ዓመተ ክነኔ ዘመን ሲፈጸም፡ እመቤታችን፡ ቅድስት ድንግል ማርያም፡ “ውኃ ስትቀዳ” ይላል፥ “በቤተ ዮሴፍ”ም ይላል፥ “በቤተ መቅደስ”ም ይላል፡ የእግዚአብሔር መልአክ፡ “ትፀንሲ!” “ትፀንሻለሽ!” አላት።

“ይህ፡ እንደምን ነው?” ቢሉ፡ ኹሉም ተደርጓል። ከእስራኤል ደናግል ጋራ ውኃ ልትቀዳ ኹዳ፡ ስትመለስ፡ የተጠማ ውሻ ስላገኘች፡ ከቀዳቸው ውኃ፡ ጨልፋ፡ በጫማዋ አጠጥታዋለች፤ “ርገርገተ ልብ” ያሰኛት፡ አንዱ ምግባርዋ፡ ይህ ነው። በዚህ ጊዜም፡ አብረዋት ከነበሩት ደናግል መካከል፡ አንዳንዶቹ “እኅቴ! ይህን ያህል ርገራኔ እንዴት ነው? 'በዚህ ወራት፡ አምላክ፡ ከድንግል ይወለዳል!' ይባላል፤ ከአንቺ ይኾን?” አሏት። ወዲያው፡ መልአኩ ተገልጦ፡ “ትፀንሲ!” ማለትም፡ “ትፀንሻለሽ!” አላት። ዝም ብላ ኹደች። ከቤት ደርሳ፡ ውኃውን ስታወርድ፡ መልአኩ፡ እንደገና፡ “ትፀንሲ!” ማለትም፡ “ትፀንሻለሽ!” አላት። “ይህ ነገር፡ ደጋገመኝ! እስኪ፡ ከቤተ መቅደስ ኹጄ፡ ልረዳው!” ብላ፡ ከእስራኤል ደናግል ጋራ ተካፍላ፡ እያስማማች የምትፈትለው፡ ሓርና ወርቅ ነበር፤ ያን ይዛ፡ ወደቤተ መቅደስ ኹደች። በቤተ መቅደስ ተቀምጣ፡ ሓርና ወርቁን እያስማማች ስትፈትል፡ አሁንም እንደገና፡ “ትፀንሲ!” ማለትም፡ “ትፀንሻለሽ!” አላት።

ይህን ያላት፡ ይህ መልአክ ማነው? ይህ ነገር ከመኾኑ፡ ከስድስት ወራት በፊት፡ ካህኑ ዘካርያስ፡ በቤተ መቅደስ እያገለገለ ሃለ፡ ሚስቱ ኤልሃቤጥ፡ መጥምቁ ዮሐንስን የምትፀንሰ ስለመኾኗ፡ ከእግዚአብሔር ዘንድ የመጣለትን መልእክት ያበሠረው፥

ዘካርያስም፡ ይህን ምሥራች ሲነግረው፡ ቃሉን በመጠራጠሩ፡ “ይህችን ምሥራች እንድንግርህ የተላክሁት፡ እኔ፡ በእግዚአብሔር ፊት የምቆመው፡ ገብርኤል ነኝ!” ያለው፡ ሊቀ መላእክት ነው። ይኸው መልአክ፡ ይህን ምሥራች፡ ለዘካርያስ ነግሮት፡ ኤልሃቤጥ ከፀነሰች፡ ከስድስት ወራት በኋላ፡ በዚች ዕለት ደግሞ፡ ለድንግል ማርያም፡ በቤተ መቅደስ ተገልጦላት፡ በሦስተኛው ጊዜ፡ እንዲህ ሲል አበሠራት፡-

“እነሆ ትፀንሻለሽ፤ ወንድ ልጅንም ትወልዳለሽ፤ ስሙንም፡ 'ኢየሱስ' ትደቀለሽ፤ እርሱ፡ ታላቅ ይኾናል፤ 'የልዑል ልጅ'ም ይባላል፤ እግዚአብሔር አምላክም፡ የአባቱን፡ የዳዊትን ዙፋን ይሰጠዋል፤ በያዕቆብ ቤትም ላይ፡ ለዘለዓለም ይነግሃል፤ ለመንግሥቱ፡ መጨረሻ የለውም።”

በዚህ የምሥራቹ ቃል፡ እግዚአብሔር አምላክ፡ ከእርሷ፡ ሰው ኾኖ የመወለዱን ምሥጢር፡ ከእግዚአብሔር መንግሥት ምንነት ጋር አብራርቶ አሳወቃት።

እርሷም፡ “ወንድ ስለማላውቅ፡ ይህ እንዴት! እንዴት ሊኾንልኝ ይችላል?” ብላ መልሳ፡ በልቧ ያለውን የእውነት ጥያቄ አቀረበችለት። ድንግል ማርያም፡ ይህን ጥያቄ፡ ለመልአኩ ማቅረቧ፡ ተጠራጥራው አይደለም፤ “እኔ፡ ይህን ነገር፡ እንኳን ላደርገው፡ ስለማላስበውም፡ እንደምን ሊኾን ይችላል?” ስትለው ነው።

መልአኩም፡ “መንፈስ ቅዱስ፡ በአንቺ ላይ ይመጣል፤ የልዑልም ኃይል ይጸልልሻል፤ ስለዚህ ደግሞ፡ ከአንቺ የሚወለደው ቅዱስ፡ 'የእግዚአብሔር ልጅ' ይባላል፤ እነሆም፡ ዘመድሽ ኤልሣቤጥ፡ እርሷ ደግሞ፡ በእርጅናዋ፡ ወንድ ልጅን ፀንሳለች፤ 'መካን' ትባል ለነበረችው፡ ለእርሷ፡ ይህ፡ ስድስተኛ ወር ነው፤ “ለእግዚአብሔር የሚሳነው ነገር የለምና!” የሚለውን፡ ሌላ ጥያቄ ሊያስከትል የማይችለውን አጥጋቢ ምላሽ ሰጣት።

እርሷም፡ ከዚያ በኋላ፡ ወዲያ ወዲህ የማያሰኘውን፡ ይህን፡ መልአካዊ መልስ ስላገኘች፡ አፍአዊውና ውሳጣዊው ኹለንተናዋ ረክቶ፡ ወዲያው፡ “እነሆኝ የእግዚአብሔር ባርያ! እንደቃልህ ይኹንልኝ!” ብላ፡ መለኮታዊውን መልእክት ለመቀበል፡ ፍጹም ዝግጁነቷንና ቁርጥ ፈቃደኛነቷን፡ ለሰማያዊው መልእክተኛ አሳወቀችው።

ልክ፡ በዚች ዕለት፡ ከዕለቷም፡ ይህን ቃሏን፡ ከልቦናዋ አፍልቃ፡ በአንደበቷ ባሰማችባት፡ በዚያች ቅጽበት፡ እግዚአብሔር ወልድ፡ በማሕፀኗ ተፀነሰ።

ስለዚህ፡ ፈጣሪ፡ ፈቃዱ ኾኖ፡ እንደተስፋ ቃሉ፡ አምላካዊ አካሉንና ባሕርዩን፡ በንጽሕት ድንግል ማሕፀን ውስጥ፡ ከፍጡሩ፡ ሰብአዊ አካልና ባሕርይ ጋር አዋሕዶ፡ ማለትም፡ ከነፍሷ፡ ነፍሱን፡ ከሥጋዋም፡ ሥጋን ነሥቶ፡ በፍጹም ሰውነት የተፀነሰባት፡ ይህች ዕለት፡ “ዕለተ ትሱብእት” ተብላለች።

“ዕለተ ትሱብእት” የተባለችው፡ ይህችው፡ ታኅሣሥ ፩ ቀን፡ ሊቀ መላእክት ቅዱስ ገብርኤል፡ እግዚአብሔር ወልድ፡ በማሕፀኗ ተቀርጾና ሰው ኾኖ፡ ከእርሷ የሚወለድ የመኾኑን ምሥራች፡ ከእግዚአብሔር አብ ተልኮ፡ ለቅድስት ድንግል ማርያም ያሰማባት ዕለት ስለኾነች፡ “ብሥራተ ገብርኤል” ተብላም፡ በታላቅ ክብርና ሐሴት ትዘከራለች፤ ትከበራለች። (ሉቃ. ፩፡ ፲፱፤ ጳጳ፤ ፴፩-፴፰።። ኢሳ. ፯፡ ፲፬፤ ማቴ. ፩፡ ፳፪-፳፫።)

በእያመቱ፡ "ብሥራተ ገብርኤል" ተብሎ፡ በታኅሣሥ ፳፪ ቀን፡ በከፍተኛ ድምቀትና ሥርዓት ሲከበር የኖረው በዓል፡ የጌታችን የኢየሱስ ክርስቶስ፡ የፀንሰቱ፡ ወይም፡ የትስብእቱ ወር፡ በዚሁ፡ በታኅሣሥ ለመኾኑ፡ ማረጋገጫ ኾኖ ሊቀርብና በቂ ማስረጃነቱ ተቀባይነትን ሊያገኝ ይችላል። በግእዝ፡ “ብሥራት”፡ “ምሥራች” ማለት ነው።

ፅንሰታ ለማርያም።

የቅድስት ድንግል ማርያም፡ አረጋውያን ወላጆች፡ ኢያቄምና ሐና፡ መካኖች በመኾናቸው፡ ፈጣሪያቸው እግዚአብሔር፡ ልጅ እንዲሰጣቸው፡ በሃይማኖት ተስፋ ጸንተው፡ በጾም፡ በጸሎትና በምጽዋት ምግባራትም ተወስነው ከኖሩ በኋላ፡ የለመኑትን የማይነሣው፡ የነገሩትንም የማይረሳው፡ ይኸው አምላካቸው፡ በሃይማኖታዊ ምግባራቸው፡ ለፍጹምነት የበቃውን ልመናቸውን ተቀብሎ፡ የሐናን ማሕፀን፡ ለአምላክ እናትነት የተመረጠችውን፡ ድንግል ማርያምን ይፀንስ ዘንድ፡ በቅድስናው ከፈተ!

ጌታችንና መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ከመፀነሱ፡ ከ፲፮ (አሥራ ስድስት) ዓመታት በፊት፡ በታኅሣሥ ፯ ቀን፡ እመቤታችን ተፀነሰች፤ ያችንም ዕለት፡ “ፅንሰታ ለማርያም” ተባለች።

ዕውቀት ድንቅ መለኮታዊ ሥራ ስለሆነው፡ ስለቅድስት ድንግል ማርያም ዕንሰት፡ በትውፊት ያገኘነው ዝክረ ነገር፡ እንዲህ ይላል፡- የእመቤታችን፡ የቅድስት ድንግል ማርያም፡ የምዝላቶቿ፡ ምዝላቶች ከኾኑት፡ ከኢትዮጵያውያን የተገኙት፡ ቅድመ ቅድም አያቶቿ፡ በጥሪቃና ቴክታ ይባላሉ። ይህ ቀራቸው የማይባሉ፡ ባለጸጎች ነበሩ።

ሀብታቸውም፡ በወርቅና በብር ሚዛን፤ በቀንድና በጋማ ከብት መጠን ብቻ የሚወሰን ሳይኾን፡ በወንድና በሴት አገልጋዮችና ሠራተኞች ብዛትም ጭምር የሚለካ ነበር፤ አንዱን ዓይነት፡ በምሳሌነት ለመጥቀስ፡ ከብዛቱ የተነሣ፡ ወርቁን፡ እንደአምባርና እንደቀለበት እያሠሩ፡ ከበሬውና ከላሙ ቀንድ ላይ ያጠልቁት ስለነበር፡ የወርቁም፤ የከብቱም ብዛት፡ ይህን ያህል፡ “አቅርገተ ወርቅ” (የወርቅ ቀንዶች)፤ ይህን ያህል፡ “አቅርገተ ብሩር” (የብር ቀንዶች) ተብሎ ይቆጠር ነበር እንጂ፡ የቀረው አይቆጠርም ነበር።

ከዕለታት አንድ ቀን፡ በጥሪቃ፡ ገንዘባቸው ከሚገኝበት ግምጃ ቤቱ ገብቶ፡ የገንዘቡን ብዛት ከተመለካከተ በኋላ፡ ሚስቱን፡ “ቴክታ! እኔ መኻን! አንቺ መኻን! ይህ ኹሉ ገንዘብ ለማን ይኾናል?” አላት። እርሷም፡ “እግዚአብሔር እንጂ፡ ከእኔ ባይሰጥህ፤ ወይ፡ ከሌላ ይሰጥህ ይኾናልና፡ ለምን አግብተህ፡ አትወልድም?” አለችው። “ይህንስ እንዳላደርገው፡ የአባቶቻችንና የእናቶቻችን አምላክ ያውቃል!” አላት።

እርሱም፡ ይህን ያላት፡ ያለምክንያት አልነበረም፤ እኒህ ባልና ሚስት፡ ኹለቱም፡ በኢትዮጵያዊነታቸው የሚኖሩበት ሥርዓት፡ ከአንድ በላይ ሚስቶችን ማግባት እንደሚፈቅደውና የእስራኤልን ሕዝብ እንደሚጨምረው፡ እንደሌሎቹ የአረማውያንና አሕዛብ ልማድ ሳይኾን፡ እግዚአብሔር፡ በአዳምና ሔዋን የመሠረተው፤ አንድ ወንድ፡ በአንዲት ሴት፤ አንዲት ሴት፤ በአንድ ወንድ እንዲጸኑ፡ የሚወስነው፡ የጋብቻ ቃል ኪዳን የሚጠበቅበት በመኾኑ ነው።

በዚህ ጊዜ፡ ኹለቱም ስላዘኑበት፡ ስለዚህ ችግራቸው፡ ወደሚያመልኩት ፈጣሪያቸው ለማመልከት ተስማምተው፡ በየራሳቸው፡ ሱባኤ ገቡ። ወዲያው፡ ከሌሊቱ በአንዱ፡ ኹለቱም፡ ራእይ አይተዋል፤ ራእዩም፡ እንዲህ የሚል ነበረ፡- “ነጭ እንቦሳ፡ ከበረታቸው ስትወጣ፤ እንቦሳዬ፡ እንቦሳን እየወለደች፡ እስከስድስት ስትደርስ፤ ስድስተኛዬ፡ ጨረቃን፤ ጨረቃ፡ ፀሐይን ስትወልድ አይተው፡ ወደመፈክረ ሕልም (ሕልም ፈቺ) ኹደው ነገሩት። እርሱም፡ “ደግ ልጅን ትወልዳላችሁ! ከዚያም፡ እስከስድስት ትውልድ፡ እንደእርሷ፡ ደጋግ የኾኑ የልጅ ልጆችን ታገኛላችሁ! ስድስተኛዬ፡ ጨረቃ፡ ከፍጡራን በላይ የምትኾን ልጅን ትወልዳላችሁ! የሰባተኛዋ፡ የፀሐይ ነገር፡ ግን፡ አልተገለጸልኝም፤ እንደነቢይ፤ እንደንጉሥ ያለ፡ ይኾናል!” አላቸው። እነርሱም፡ “ጊዜ ይተርጉሙ!” ብለውት፡ ወደቤታቸው ተመለሱ።

ከዚህ በኋላ፡ እግዚአብሔር፡ የባልና ሚስቱን፡ የኅዘን ጸሎት ሰማ፤ እነሆ፡ ቴክታ ጸነሰች! ሴት ልጅንም ወለደች! “ምኞቴ ተፈጸመልኝ! ስእለቴም ደረሰልኝ!” ስትል፡ ለዚህች የስእለት ልጅ፡ “ሄኤሜን” የሚል ስም አወጣችላት። “ሄኤሜን”ም፡ ሴት ልጅን ወለደች፤ ይህች ልጅም፡ የልጅ ልጅ አይታ፡ ያች የወለደቻት ልጅ፡ “ሄርሜላ” ተብላ፡ እርሷ ደግሞ፡ የእመቤታችንን እናት፡ “ሐናን” ወለደች።

ሐና፡ አካለ መጠን ስታደርስ፡ ከቤተ ይሁዳ ለተወለደ፡ “ኢያቄም” ለሚባል፡ ደግ ሰው አጋቧት። ምክነት፡ የምዝላቶቿ ምዝላቶች ከኾኑት፡ ቅድመ አያቶቿ ወርዶ፡ እርሷ ላይ ሲደርስ፡ እንደእነርሱ መኻን ኾነች፤ ከዚያውም ጋር፡ በሀብቱ ቦታ፡ ድህነቱ ተተክቷል። ይህንም፡ ከዚህ የሚከተለው ዝክረ ነገር ያረጋግጣል።

የደህነታቸው መጠን፡ ወደምን ዓይነቱ ዝቅተኛ ደረጃ እንደወረደ የሚያሳየው፡ ሐና፡ ወደውጭ ለብሳ የምትኼደው ልብስ እስከማጣት መድረሷ ነበር፤ ለመሳለምና የተለመደ ጸሎቷን ለማድረስ እንኳ፡ ወደእግዚአብሔር ቤተ መቅደስ ለመኼድ ካልቻለችበት ችግር ላይ ወድቃ ነበር።

በእንደዚህ ያለ ኹኔታ ላይ ሣለች፡ ከዕለታት አንድ ቀን፡ የምትወድደው በዓሏ የኾነውን ቀን ለማክበር ይኹን፤ ወይም፡ በልቡናዋ ያለውን ምኞቷን ይፈጽምላት ዘንድ፡ ስእለቷን ለአምላካ ልታቀርብ፤ ወይም፡ በሌላ፡ ባልታወቀ፡ የሚገፋፋ ምክንያት፡ በግድ ወደእግዚአብሔር ቤተ መቅደስ ለመኼድ ፈልጋ ተነሣች፤ ነገር ግን፡ ለዚያ ልዩ ቀን የሚኾን ማለፊያ ልብስ ስላልነበራት፤ ይህም ማጣቷ፡ ከዚያ ካሰበችው ዓላማዋ፡ ሊያስቀራት የሚችል ምክንያት ኾኖ ስላገኘችው፡ እጅግ አዘነች።

ይህን ችግርዋን ለማስወገድ ስለምትችልበት መንገድ፡ ኅዘን በተመላ ልቦናዋ ተክዛ፡ ስታወጣና ስታወርድ ሣለች፡ በዝሙት የምትኖር፡ አንዲት ጎረቤቷ አይታት ኖሮ፡ “ሐና! ዛሬ ምን ኾነሻል? በከባድ ኅዘን ተክዘሻል፤ ምነው?” አለቻት።

ሐና፡ ለዚህ፡ ለጎረቤቷ ጥያቄ፡ መልስ ለመስጠት፡ የመጣላት መፍትሔ አንድ ብቻ ኾኖ አገኘችው፤ እርሱም፡ ይህንኑ ችግሩዋን፡ ለዚያችው ጎረቤቷ ማዋየት ነበር። እርሷም፡ በዚህ አሳቧ ቆርጣ፡ እንዲህ ስትል፡ ችግሩዋን፡ ለዚያችው ጎረቤቷ አዋየችት፡- “ዛሬ፡ ወደቤተ መቅደስ ኼጄ፡ እሳለማለሁ ብዬ አስቤ ነበር፤ ነገር ግን፡ ለብሼው የምኼደው ልብስ ስለሌለኝ፡ የምችል አልመሰለኝም፤ ለዚህ ነው።”

ያች ጎረቤቷም፡ “ልብስማ፡ የእኔ፡ ከአንድ፤ ኹለት፤ ሦስት አለልሽ አይደለምን? ለምን፡ ከእነዚያ፡ አንዱን መርጠሽ፡ ያን ለብሰሽ፡ አትኼጃም?” አለቻት።

ሐናም፡ በቅን ኅሊና፤ በየዋህ ልቦናና በትሑት ሰብእና፡ “አይ! ያማ አይኾንም! ያቺ ልብስኮ የተሰበሰበው፡ በዐስበ ደነስ (በኃጢአት ዋጋ)፤ በዐስበ ዝሙት (በዝሙት ዋጋ) ነው፤ እግዚአብሔር ደግሞ፡ ንጹሐ ባሕርይ ነውና፡ ንጹሐ ነገርን ይወድዳል፤ ይህን፡ ያንቺን ልብስ ለብሼ ብለምነው፡ 'እንዴት ይሰማኛል' ብዬ ነዋ!” አለቻት።

ሴቲቱም፡ “ሐና! እኔ፡ 'በምን ምክንያት፡ ልጅ ነግተ?' እያልሁ፡ ሳዝንልሽ እኖር ነበር፤ ለካ፡ እንዲህ፡ እንደደንጊያ አድርቆ ያስቀረሽ፡ ይህ ክፋትሽ ኖርዋልና!” አለቻት። ሐናም፡ በዚህ፡ እጅግ አዘነች።

ይህን ኅዘናን የሚያባብስ፡ ሌላ ድርጊት ደግሞ፡ አጋጠማት፤ ይህም፡ ካላሰበችው አግጣጫ የተሠነዘረ ነበር። ሐና፡ ያላትን፡ ያንኑ ልብሷን አጽድታ፡ ከባሏ ከኢያቄም ጋር፡ 'ኹለቱም ኹሉ፡ “ለእግዚአብሔር፡ መሥዋዕት እናቀርባለን!” ብለው፡ ወደቤተ መቅደስ ኹዱ፤ ሊቀ ካህናቱ፡ “ሮቤል” ይባላል። እርሱም፡ “እናንተማ፡ 'ብዙ! ተባዙ!' ብሎ፡ እግዚአብሔር፡ ለአዳም የነገረውን፡ የበረከት ቃል ያስቀረባችሁ፡ ርጉማን አይደላችሁምን? ቢጠላችሁ ነው እንጂ፡ ቢወድዳችሁማ፡ ልጅን ይሰጣችሁ አልነበረምን? ስለዚህ፡ መሥዋዕታችሁን አልቀበልም!” ብሏቸዋል። ከዚህ በቀር፡ የእስራኤል ሽማግሌዎች የኹኑ ወላጆች ብቻ የሚመገቡት፡ ተረፈ መሥዋዕት (ከመሥዋዕቱ የሚተርፍ) ነበር፤ ያንንም እንዳይላተፉ፡ ይኸው ሊቀ ካህናት ከልክሏቸዋል። በዚህ ኹሉ፡ ተደራራቢ ኅዘን ደርሶባቸው፡ በትካዜ ኾነው፡ ወደቤታቸው ተመለሱ።

ከቤተ መቅደስ ሲመለሱ፡ በመንገዳቸው ላይ፡ እንዲህ፡ በኅዘን በትካዜ ተውጠው፡ ከዛፍ ጥላ ሥር፡ ዐረፍ ብለው ሣሉ፡ ሐና፡ ርግቦች፡ ከልጆቻቸው ጋር የሚያደርጉትን ጨዋታ፡ ዛፎችም፡ አብበውና አፍርተው፡ የሚያሳዩትን፡ የሥነ ፍጥረት ውበት ተመልክታ፡ “አቤቱ! ርግቦችን፡ በባሕርያቸው እንዲዋለዱ፡ ዕዕዋትንም፡ በተፈጥሮአቸው እንዲያብቡ፡ እንዲያፈሩ የምታደርግ አምላክ፡ የእኔ ምንነቴ፡ ከደንጊያ የተሠራ ይመስል፡ ልጅ የነግሽኝ፡ ለምን ይኾን?” ብላ አዘነች።

'ኹለቱም፡ ከቤታቸው ሲገቡ፡ ተነጋገሩና፡ “ወንድ ልጅ ብንወልድ፡ 'ወጥቶ ወርዶ፡ አርሶ ቆፍሮ፡ ይርዳን!' አንልም፤ ለቤተ እግዚአብሔር፡ አንጣፊ፡ ጋራጅ (መጋረጃ የሚጋርድ)ኾኖ ይኖራል፤ ሴት ብንወልድ፡ 'ዕንጨት ሠብራ፡ ውኃ ቀድታ ትርዳን!' አንልም፤ ለቤተ እግዚአብሔር፡ መሰብ ወርቅ ሰፍታ፡ መጋረጃ ፈትላ ትኑር!” ብለው፡ ብዕዓት ገቡ።

ኢያቄምና ሐና፡ ከቀደሙት አያት ቅድመ አያቶቻቸው ራእይ የረቀቀ፡ ሌላ ራእይ፡ በየበኩላቸው ያያሉ፤ ይህም የኾነው፡ የሐምሌ አመ ሿ (የወሩ ማብቂያ) ዕለት ነበር። በዚች ዕለት ሌሊት፡ እርሷ፡ ለእርሱ፡ “ፀምር ሲያስታጥቁህ (ከበግ ፀጉር የተሠራ ማለፊያ ልብስ፡ ማለትም፡ በርኖስ ሲያለብሱህ)፤ መቋሚያህ አፍርታ፡ ፍጥረት ኹሉ ሲመገባት አየሁ!” ብላ፡ እርሱ ደግሞ ለእርሷ፡ “ነጭ ርግብ፡ ሰባቱን ሰማያት ሠንጥቃ መጥታ፡ በራስሽ ላይ ስታርፍ፤ በቀኝ ጆሮሽ ገብታ፡ በማሕፀንሽ ስታድር አየሁ!” ብሎ፡ 'ኹለቱም፡ ያዩትን ራእይ ተጨዋውተዋል። ወደሕልም ፈቺም ኹደው፡ እንዲተረጉምላቸው ቢነግሩት፡ “ደግ ልጅ ትወልዳላችሁ!” ከማለት በቀር፡ አስተካክሎና አሟልቶ ሊፈታላቸው አልቻለም። እነርሱም፡ “አንተስ አልፈታኸውም፤ ጊዜ ይፍታው!” ብለው፡ ወደቤታቸው ተመለሱ።

እነርሱም፡ የራእያቸውን ፍጻሜ፡ በሃይማኖት ተስፋና በትዕግሥት ምግባር፡ እየተጠባበቁ ሣሉ፡ የእግዚአብሔር መልአክ መጥቶ፡ “ደግ ልጅ ትወልዳላችሁ!” ብሏቸው፡ እመቤታችን ድንግል ማርያም፡ በብሥራተ መልአክ፡ በፈቃድ አምላክ፡ ታኅሣሥ ፯ ቀን ተፀነሰች። በተፀነሰችም ጊዜ፡ ብዙ ታምራት ተደርጓል። ከእነዚህም መካከል፡ ጥቂቶቹን፡ እዚህ ላይ እንጠቅሳቸዋለን፡-

ለሐና: “በርሴባ” የምትባል አክስት ነበረቻት፤ አንድ ዓይና ነች፤ “ሐና! እግዚአብሔር: በረድኤት ጌብኘሽ መሰለኝ! ጡትሽ: ጠቁርዋል፤ ከንፈርሽም: አርፋዋል፤” ብላ ማሕፀኗን ዳስሳ: ዓይኗን ብታሸው: በርቶላታል። ይህን: አብነት አድርገው: ሕሙማን ኹሉ: የሐናን ማሕፀን እየዳሰሱ: የሚፈወሱ ኾነዋል።

ዳግመኛም: “ሳምንስ” የሚባል: ያጎቷ ልጅ ነበር፤ ሞተ፤ ሐና: ትወድደው ነበርና: ያልጋውን ሸንኩር ይዛ: እየዞረች ስታለቅስ: ጥላዋ ቢያርፍበት: ተነሥቶ: “የሰማይና የምድር ፈጣሪ አያት ሆይ! ሰላም ለአንቺ ይኹን!” ብሎ: ከዚያ የሕልም ፈቺ የቀረውን ተርጉሞላታል።

በአታ ለማርያም።

ሕፃን ማርያም: በቅዱሳን ወላጆቿ ስለሌላት: እግዚአብሔርን ልታገለግል የተሰጠች: የብፅዓት ልጅ ስለኾነች: እንደአሪቱ ሥርዓት: የእናቷን ማሳፀን: በብኸርናዋ በመክፈት: በተወለደች: በ፹ ቀን: በጎዳር ፳፩ ቀን: በወላጆቿ ዕቅድ: በእግዚአብሔር ፊት ለመቅረብ: ወደቤተ መቅደስ ከገባችበት ሥርዓት ቀጥሎ: በሦስት ዓመቷ: ለኹለተኛ ጊዜ: እንደገና: ወደቤተ መቅደስ ገብታ: በዚያ: የ፲፪ ዓመታት ኑሮዋን የጀመረችበት: ታጎሣሥ ፫ ቀን: “በአታ ለማርያም” ተብሎ የሚከበር ኾኗል።

በዚህ በዓል ዕለት ሊታሰብና ሊነገር የሚገባው: የቅድስት ድንግል ማርያም: የዜና መዋዕሏ የመጀመሪያ ክፍል: እንዲህ ነው:-

ሕፃን ማርያም: በተወለደች: በሦስት ዓመቷ: እናቷ ሐና: ባሏን ኢያቄምን: “ይህች ብላቴና: ሆይ: ዘመድ ሳይወድድ፥ አፏም: እህል ሳይለምድ: ለእግዚአብሔር በገባነው ቃል መሠረት: ወስደን: ለቤተ መቅደስ አንሰጣትምን? 'የሰጠ ቢነሣ: የለበት ወቀሳ!' እንዲሉ: አንዳች ነገር ብትኾንብን: ከልጃችንም፥ ከእግዚአብሔርም ሳንኾን እንዳንቀር!” አለችው።

እርሱም: “የእናትነት ፍቅርሽ ይለቅልሽ ብዬ ነው እንጂ: እኔማ: ፈቃዴ አይደለምን?” አላት። ከፍቅሩዋ ጽናት የተነሣ: ሐና: ሕፃን ማርያምን: ከጭኑዋ አውርዳት አታውቅም ነበር። ምክንያቱም: አንድ ቀን: ብቻዋን: ከቤት ውስጥ ትታት: ከደጅ ወጥታ ብትመለስ: የእግዚአብሔር መልአክ ሠውሮባት: ጥራ: ግራ አግኝታት ስለነበረ ነው፤ ከዚያ በኋላ: ያው እየመሰላት: ተለይታት አታውቅም።

ወላጆቿ: ይህን ተነጋግረው እንዳበቁ: ሕፃን ልጃቸውን: ማርያምን ወስደው: ለቤተ መቅደስ ሰጧት። በዚያን ጊዜ የነበረው ሊቀ ካህናት: “ዘካርያስ” ይባላል፤ እርሱም: ስለምግቧ ነገር ሊያስወስን: መጥቅፅ (ደወል) ደውሎ: ሕዝቡን ሰብስቦ: እየተወያዩ ሣሉ: የእግዚአብሔር መልአክ: ሊቀ መላእክት ቅዱስ ፋኑኤል: የሰማይ ኅብስትና የሰማይ ጽዋ ይዞ: ከሰማይ ወርዶ፥ ራብቦ ታየ፤ በዚህ ጊዜ: ሊቀ ካህናቱ ዘካርያስ: ለእርሱ የወረደለት ሀብት መስሎት: ሊቀበል ቢነሣ: ወደላይ ራቀበት፤ የሊቀ ካህናቱ ተወራጅ: “ስምዖን” ይባላል፤ እርሱም: ለመቀበል ቢነሣ: ወደላይ ራቀበት።

ከዚህ በኋላ፡ “ጥበብ እግዚአብሔር፡ ምሥጢሩ አይመረመርምና፡ ምናልባት፡ ለዚህች ብላቴና የመጣ ሀብት እንደኾነ፡ ማን ያውቃል? እስኪ እንደው!” ብለው፡ ለብቻዎ አድርገዋት፡ ፈቀቅ ቢሉ፡ ድንኩል፥ ድንኩል እያለች፡ እናቷን ስትከተል፡ መልአኩ፡ ፈጥኖ ወርዶ፡ አንድ ክንፉን፡ አንጥፎ፥ አንድ ክንፉን ደግሞ፡ ጋርዶ፡ በሰው ቁመት ያህል፡ ከምድር አስለቅቆ፥ ከፍ አድርጓትና መግቧት ዐረገ።

በዚህ ጊዜና ከዚህ የተነሣ፡ ካህናቱና ሕዝቡ፡ “የምግቧ ነገር፡ እንዲህ ከተያዘልንም፡ ከሰው ጋራ ምን ያጋፋታል?” ብለው፡ ሕፃን ማርያምን፡ ከወላጆቿ ተቀብለው፡ ወደቤተ መቅደስ አግብተዋት፡ በዚያ፡ አሥራ ሹለት ዓመት ኖራለች። (ከቅዳሴ ማርያም ትርጓሜ።)

የታኅሣሥ ገብርኤል።

በዚህ በታኅሣሥ ወር፥ በ፲፱ኛው ቀን የሚውለው፡ የ“ታኅሣሥ ገብርኤል” በዓል፡ የሚከበርበት ምክንያት እንዲህ ነው፡-

እግዚአብሔር፡ ለኢትዮጵያዊነት ባበቃው፡ በሙሴ መሪነት፡ የእሥራኤል ሕዝብ፡ በግብፅ አገር፡ ይገኙበት ከነበረው የባርነት አገዛዝ፡ ነጻ አውጥቶ፡ ቤተ መቅደሳቸውንና ከተማቸውን፡ ኢትዮጵያዊው መልክ ጼዴቅ ቈርቀኖ በሠራት በኢየሩሳሌም አድርገው፡ በምድረ ከነዓን እንዲኖሩ አበቃቸው። እነርሱ ግን፡ ባካባቢያቸው ያሉትን አሕዛብ እየተከተሉ፡ አምልኮ ባዕድን በመፈጸም፡ አምላካቸውን እግዚአብሔርን አሳዘኑት። በነቢያቱ፡ ቢመክራቸውና ቢገሥፃቸውም፡ በዚያ ኃጢአታቸው እየጨመሩበት ከመኼድ በቀር፡ ከበደላቸው ተጻጽተው ሊመለሱ፡ ጨርሶ የማይቻል ኾነ።

በዚህ መልክ፡ በፈጣሪያቸውና ከእርሱ ጋር በተጋቡት ቃል ኪዳናቸው ላይ፡ በሥውርና በገሃድ ያካኸዱት የነበረው ክህደት፥ ዓመፅና አመንዝራነት፡ በመጨረሻ፡ ጽዋው ስለሞላ፡ እግዚአብሔር፡ ለዚህ ድርጊታቸው፡ ምስክር የኾነችውን ታቦተ ጽዮንን፡ ከእስራኤላዊው ንጉሥ፡ ከሰሎሞንና ከኢትዮጵያዊቷ ንግሥት፡ ከማክዳ በተወለደው፡ በቀዳማዊ ምኒልክ አማካይነት፡ በቅድሚያ፡ ወደኢትዮጵያ እንድትኼድ አደረገ። ከዚያ በኋላም፡ ያወረሳቸውን አገርና ከተማ፡ ወርሮ ይበዘብዝ ዘንድ፡ አረማዊውን ንጉሥ፡ ናቡከደነፆርን፡ ታላቅ የሠይፍ ኃይልን አስታጥቆ፡ ወደኢየሩሳሌም ላከ፤ እርሱም፡ በዚያ የቅጣት ተልእኮውን እንዲፈጽም፥ ኃጢአተኛውንም የእስራኤል ትውልድ ፈጅቶ፡ የተረፉትን፡ በምርኮ፡ ወደምድሩ፡ ወደባቢሉን እንዲወስዳቸው፥ ለስደትም እንዲዳርጋቸው፡ አሠለጠነው።

ለዚያ ስደት ከተዳረጉት እስራኤላውያን መካከል፡ በሃይማኖታቸው የጸኑና በምግባራቸው የተጠናከሩ፡ አካኸዳቸው፡ ከነቢዩ ዳንኤል ጋር የኾነ፡ አናንያ፥ አዛርያና ሚሳኤል የተባሉ መንፈሳውያን ወጣቶች ነበሩ። እነዚህ፡ “ሠለስቱ ደቂቅ” የተባሉት፡ ሦስት ጎልማሶች፡ በእውቀታቸውና በብልህነታቸው ተመርጠው፡ የንጉሡ ሹማምንት ኾነው ያገለግሉ ነበር።

የኋላ ኋላ ግን፡ የሃይማኖትና የሥልጣን ባላጋራዎቻቸው ባውጠነጠኑትና እስከንጉሡ በደረሰው ሴራ፡ የአገሩን አማልክት እንዲያመልኩ፥ ንጉሡ ላቆመውም ጣዖት እንዲሰግዱ፥ ያን ባያደርጉ፡ በአዋጅና ባደባባይ እየነደደ ባለ፡ አስፈሪ የእሳት ነበልባል ውስጥ የሚጣሉ መኾናቸውን የሚገልጽ፡ የፈተና ጥያቄ፡ ከንጉሡ ቀረበላቸው። እነርሱም፡ ለገንዘብና ለሹመት ንጉሱው፥ የንጉሡን ቍጣም ፈርተው፡ አምላካቸውን የማይክዱ፥ ሃይማኖታቸውንም የማይለውጡ መኾናቸውን በመግለጽ፡ “ንጉሥ ሆይ! የምናመልከው አምላካችን፡ ከእጅህም ኾነ፡ ከዚህ፡ ከሚነድደው የእሳት ነበልባል፡ ሊያድነን ይቻለዋል፤ ባያድነንም እንኳ፡ አማልክትህን እንዳናመልክ፥ ላቆምኸውም፡ ለወርቁ ጣዖት እንዳንሰግድለት እወቅ!” ሲሉ፡ በድፍረትና በቆራጥነት መልስ ሰጡት።

በዚህ ጊዜ፡ ፍርዱ እንዲፈጸምባቸው፡ ከንጉሡ ታዝዞ፡ ሦስቱም ገድለኞች፡ በሚነድደው እሳት ውስጥ ተጣሉ። ወደእሳቱ ሊጥሏቸው የወሰዷቸው ኃያላንም፡ በነበልባሉ ብርቱ ወላፊን እየተቃጠሉ ሞቱ።

ወደእሳቱ ውስጥ ታሥረው የተጣሉት፡ እኒህ መንፈሳውያን አርበኞች ግን፡ የእግዚአብሔር መልአክ፡ እሳቱን አቀዝቅዞላቸው፡ በነበልባሉ መካከል፡ ወዲያ ወዲህ ሲመላለሱ ከመታየት በቀር፡ በአካላቸው ቀርቶ፡ በልብሳቸው ላይ እንኳ፡ አንዳችም ጉዳት ሳይደርስባቸው፡ ከተፈረደባቸው የቃጠሎ ሞት ድነው፡ በደኅና ሊወጡ ችለዋል። ይህንም፡ “የዚያን ጊዜም፡ ንጉሡ ናቡከደነዖር፡ ተደነቀ፤ ፈጥኖም ተነሣ፤ አማካሪዎቹንም፡ ሦስት ሰዎችን አሥረን፡ በእሳት ውስጥ ጥለን አልነበረንም? ...እነሆ፡ እኔ፡ የተፈቱ፥ በእሳቱም መካከል የሚመላለሱ፡ አራት ሰዎችን አያለሁ፤ ምንም አላቄሰላቸውም፤ የአራተኛውም መልክ፡ የአማልክትን ልጅ ይመስላል፤ ብሎ መለሰ።” የሚለው፡ የቅዱሳት መጻሕፍት ቃል ያረጋግጣል።

“የአራተኛው መልክ፡ የአማልክትን ልጅ ይመስላል፤” የተባለው፡ ሊቀ መላእክት ቅዱስ ገብርኤል መኾኑን፡ ከትውፊታችን አግኝተነዋል። (ዳን. ፫፥ ፳፬-፳፮።)

በሃይማኖት ሳይወላውሉ፡ በምግባር ተጠናክረው፡ እስከመጨረሻው፡ ማለትም፡ የሞት ጽዋን ለመቀበል፡ ተዘጋጅቶና ቆርጦ እስከመቅረብ ድረስ፡ በጀመሩት ገድል፡ ጸንቶ መገኘት፡ የሚያስከትለው ውጤትና የሚያስገኘው ፍሬ፡ በነፍስ ብቻ ሳይኾን፡ የሥጋ ሞትን ጭምር በማስቀረት፡ የምሕረት ሕይወትን፥ በክፋት ኃይላትም ላይ፡ ድልን የሚያቀዳጅ፡ የመላእክትን ተራዳኢነት መኾኑን፡ በዚሁ፡ በታኅሣሥ ፲፱ ቀን የምናከብረው፡ የ“ታኅሣሥ ገብርኤል” በዓል ያስታውሰናል፤ ያስተምረናልም።

ዘመነ ስብከት።

“ዘመነ ስብከት”፡ በታኅሣሥ ፳ እና በጥር ፲ ቀኖች መካከል ያሉት አራት፡ የእሑድ ሰንበታት፡ ከነሳምንቶቻቸው፡ እያንዳንዳቸው፡ በቅደም ተከተል፡ “ስብከት”፥ “ብርሃን”፥ “ኖላዌ” እና “ገና” ተብለው የሚጠሩት ናቸው።

በእነዚህ ሰንበታትና ሳምንታት፡-

- እግዚአብሔር ወልድ፡ በመንፈስ ቅዱስ ግብር፡ በድንግል ማርያም ማሕፀን ተፀንሶ፡ በፍጹም ሰውነት፡ ከእርሷ ስለመወለዱ፥

- የሰውነት አመጣጡም፡ ለዓለሙ በደል ቤዛ ኾኖ፡ የመሥዋዕትነት ዋጋን በመክፈል፡ ፍጥረቱን ለማዳን ስለመኾኑ፥

- “ኢየሱስ መሢሕ” በተባለበት ስሙም፡ በምድር ላይ እየተመላለሰ፡ ከኃጢአት በቀር፡ እውነተኛውን ሰውኛ አኗኗር በመኖር፡ ለሰው ልጆች ኹሉ፡ ፍጹም አርአያና አብነት የኾነ ትምህርትን ስለማበርከቱ፥

- ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ፡ በመጋቢት ፳፯ ቀን፡ በዕለተ ዓርብ የፈጸመውን ስቅለቱን በማሰብ፡ የሳምንቱን ዓርብና የወሩን ፳፯ኛ ቀናት፡ "መድኃኔ ዓለም!" በሚል ስያሜ፡ ዓመታዊ ብቻ ሳይኾን፡ ሰሙናዊና ወርቃዊ በዓላችን አድርገን፡ በጾምና በጸሎት፥ በማኅሌትና በቅዳሴ እንደምናከብረው ኹሉ፡ ትንሣኤውን ያሳየበትን፡ መጋቢት ፳፱ ቀንና ዕለተ እሑድን ደግሞ፡ እንዲሁ፡ ከእነዚህ መለኮታዊ ደንብ ተልእኮዎች ጋር በተያያዘ መልኩ፡ "በዓለ ወልድ" ብለን፡ ዓመታዊውን ብቻ ሳይኾን፡ የየሳምንቱን እሑድና የየወሩን ፳፱ኛ ቀን ጭምር፡ በበዓልነት ስለማዘከራችን፡ በነቢያት የተነገሩትን፡ የእግዚአብሔርን ትንቢታዊ ቃላት በመጥቀስ፡ ሰፊ ስብከትና ምዕዳን (ምክር) ይሰጥባቸዋል፤ የተስፋ ዝማሬ ይሰማባቸዋል፤ ስለሥጋዊ ምሥጢርም፡ የቅኔያት ማዕበል ይወርድባቸዋል።

እነዚህን አርእስት በመከተል፡ በእነዚህ ሳምንታት፡ “ፈኑ እዴክ እምአርያም!...ፈኑ ብርሃነክ ወጽድቀክ...”።

ማለትም፡ “እጅህን፡ ከሰማይ ላክ! ...ብርሃንህንና እውነትህን ላክ!” እያሉ፡ የቀደሙት ሰዎች፡ ወደፈጣሪያቸው ያቀርቡት የነበረው ያልተቋረጠ ልመናቸው ተሰምቶላቸው፡ “እነ ውእቱ፡ ኖላዌ ኄር!”

ማለትም፡ “ቸር ጠባቂ፡ እኔ ነኝ!” የሚላቸውና “የእግዚአብሔር ቀኝ እጅ”፥ “እውነተኛው የዓለም ብርሃን” የተባለው፡ ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ፡ እነሆ፡ “ሰው ኾኖ፡ በድንግል ማሕፀን ተፀንሶ! ተወለደ! እንደሰው፡ በምድር ላይ ተመላለሰ!” በማለት፡ በመንፈስ፡ ወደኋላ ተመልሰን፡ የነቢያትን የተስፋ ጉዞ፡ በጾምና በጸሎት፥ በዝማሬና በስባሔ እያካኬድን እንፈጽምባቸዋለን። (መዝ. ፻፵፫፥ ፯-፳፤ ፵፪፥ ፫፤ ፸፩፥ ፱-፲፡ ዮሐ. ፲፥ ፩-፲፮።)

የጥር ሥላሴ።

ከበዓለ ጥምቀት በፊት፣ ጥቂት ቀደም ብሎ፣ በጥር ፯ ቀን፣ “የጥር ሥላሴ” በዓል ይከበራል። ይህም የኾነው፣ በታኅሣሥ ፩ ቀን በሚውለው፣ በኢየሱስ ክርስቶስ ትስብእት፣ ማለትም፣ አምላክ ሰው ኾኖ፣ በድንግል ማርያም ማሕፀን በመፀነሱ፣ የእግዚአብሔር፣ የአንድነቱና የምስትነቱ ምስጢር ስለተገለጸ፣ ስለታወቀና ስለተረዳ፣ የምስጢር ሥላሴና የምስጢር ሥጋዌ ነገር፣ በሰፊው እየተነገረ፣ ትምህርቱ እንዲሰጥበት፣ ምስጢሩም እንዲፍታታበት ታስቦ ነው።

ከዚህ በኋላ፣ “አስተርእዮ”፣ ማለትም፣ “የእግዚአብሔር ሰው ኾኖ የመገለጡ ምስጢር”፣ በግልጽና በገሃድ፣ በይፋና በአዋጅ የሚነገርበት ወራት ከሚጀምርበት፣ ከጥምቀቱ በዓል እንደርሳለን ።

+ + +